

COMPOSITORS GIRONINS

Volum III

Ramon Basil Brujó

Figueres
1873-1938

Cobla Ciutat de Girona

Direcció - Jesús Ventura

Amb la
col·laboració especial del

**COR D'HOMES
D'IGUALADA**

Pere Lluís Biosca
Direcció

RAMON BASIL BRUJÓ (Figueres, 2.V.1873-3.IV.1938)

per Inés Padrosa Gorgot | *Llda. en Història de l'Art i Diplomada en Biblioteconomia i Documentació*

Associacionisme i música a la Figueres de Ramon Basil

Per endinsar-nos en la figura de Ramon Basil cal tenir en compte el context sociològic i cultural de la Ciutat de Figueres a la segona meitat del s. XIX i el primer terç del s. XX.

Al llarg de la història, la comarca de l'Alt Empordà i la seva capital han patit els efectes de la seva situació fronterera tant des del punt de vista econòmic, demogràfic com polític; si bé una part de les conseqüències foren negatives, convé parlar dels aspectes positius que proporcionà aquesta situació estratègica, aspectes que redundaren a favor de l'absorció dels corrents ideològics estrangers i que incidirien en l'adscripció als ideals republicans.

Aquestes circumstàncies unides als costums i la manera de viure d'aquest període propicien la potenciació de la cultura envers les classes menestrals i obreres mitjançant l'associacionisme.

A Figueres, una de les activitats que influirà en el desenvolupament de les seccions artístic-musicals i de declamació serà la derivada de la creació del Teatre

Principal inaugurat el 1850, tan sols tres anys més tard que el Teatre del Liceu de Barcelona. En el Teatre s'hi desenvolupen representacions teatrals, òperes - l'any 1863 els figuerencs poden gaudir de les òperes de Verdi i altres autors francesos -, concerts i recitals de companyies foranies i de la pròpia ciutat, en les quals la música i les agrupacions corals en són un element primordial.

Durant l'últim terç del s. XIX Figueres és una ciutat activa en la qual sorgeixen i coexisteixen nombroses associacions. D'entre totes, les de més llarga vida seran el Casino Menestral, la Societat Coral La Erato o l'Sport Figuerense. La major part disposen de les corresponents seus socials per a representar obres de teatre, dur a terme celebracions, concerts o vetllades literario-musicals i gaudeixen també de formacions corals i/o orquestres.

Per altra part Figueres, disposa de la plaça forta del Castell de sant Ferran, on es crea una Banda Militar. Sabem que l'1 d'octubre de 1839 una d'aquestes formacions acompanya la inauguració de l'Institut de Primer Ensenyament. Tot i amb això, no serà fins després

de la Primera República, a l'època de la Restauració, quan la institució gaudeix de banda militar pròpia: la primera serà la del Regimiento Aragón, i al cap dels anys en gaudirà de la del Regimiento Asia però serà la banda militar del Regimiento de San Quintín la de més anomenada. D'aquí sorgiran vocacions musicals i reconeguts músics en formaran part: és el cas del mestre Francesc Civil Castellví (1895-1990), o del mestre Antoni Juncà (1875-1952), que en el bienni 1904-05 forma part de la Banda del Regimiento Asia, mentre que l'any 1918-24 és el director de la Banda del Regimiento de Sant Quintín.

No s'ha d'oblidar la música religiosa, històricament l'església ha estat la principal institució que ens ha proporcionat cultura musical. Sabem de l'existència de la Capella de Música de la Parròquia, l'Schola Cantorum en la qual el mestre Isidre Lleys va tenir un paper rellevant en la formació de nombrosos músics. Per altra part, Felip Cervera va dirigir el cor de l'Associació de Música Santa Cecília (1909).

A la primera dècada del segle XX s'experimenta una gran difusió de la música i el cant, circumstància que propícia la creació d'agrupacions corals i es componen peces musicals i himnes per donar més relleu a la vida social i a la vida política. Són les entitats i els moviments associatius el focus des d'on es projectarà la música

esdevenint protagonistes d'un gran servei social d'intercanvi. És en aquest període en què sorgeixen tres formacions corals cabdals.

La Societat Coral La Erato

Aquesta societat Coral neix l'any 1862 i és el resultat de la fusió de les seccions corals dels casinos Menestral, de l'Artístic i del Figuerenc.

Seguint la relació de directors que ofereix Rafel Torrent ¹ a la monografia La Societat Coral Erato (1970), en els seus inicis, el cor estava constituït per uns cinquanta coristes i alguns dels directors foren destacats músics com Gabriel Cotó, Victoriano Monereo, Pep Ventura i Antoni Barrera que actuaren conjuntament en els inicis. Els dos anys següents ho feren Gabriel Cotó i Victoriano Monereo; va seguir en el càrrec en solitari Cotó (1864-65), i A. Barrera en solitari desenvolupà el període que va de 1865 a 1872 i, successivament seguiren Frederic Sendra (1876-1880), Salvador Codina (1881-1882), Albert Cotó (1882-1884), Benet Ventura (1885-1888), fill d'en Pep, Lluís Pinadell (1888), reprèn Benet Ventura (1889-1890), i segueixen Josep Codina (1890-1898), Camil Lloret (1899-1905), Ramon Basil (1905-1908) o Felip Cervera (1909-1919), a qui succeeix Ramon Basil.

El Cor de la Societat Coral La Erato (1910)

L'Orfeó Art i Pàtria

Tal i com ja apuntava a la monografia *La Nissaga dels Serra* (2000), aquesta formació coral neix el gener de l'any 1909, amb la intenció d'aportar aires nous als afiliats de la Lliga d'Acció Social – posteriorment “El Patronat de La Catequística”-, i la direcció va a càrrec del mestre Pere Codina. Els orfeonistes deuen respondre a persones de caire conservador i lligams amb ambients religiosos. A partir de 1910 n'esdevé director el músic peraladenc Josep Serra, tasca de la que s'ocupà fins el 1915. El va succeir Lluís Bonaterra,

però el mes de desembre de 1916 es va dissoldre.

L'Orfeó Germanor Empordanesa

Aquesta agrupació coral es constitueix el 15 d'abril de 1914 a redós del Casino Menestral quan Emili Pallissera n'era el president de l'entitat i en Simó Gratacós el primer Mestre-director. Sorgeix com a cor – en els inicis el constituïen 50 coristes-, i l'any 1917 passa a ser orfeó i nomenar-se “Orfeó Germanor Empordanesa”. Al cap de tres anys de la seva constitució l'orfeó està constituït per 130 cantaires.

L'any 1916, un dels cantaires era Marian Basil, qui probablement deuria està emparentat amb l'homenatjat, però no sabem en quin grau de proximitat, i altres dos eren els germans Bassagañas Basil, en Josep i en Ramon, cosins germans de l'homenatjat.

Ramon Basil compon una sardana amb el títol "Germanor Empordanesa", probablement dedicada a la formació. L'estrena té lloc a la fira extraordinària de sant Bartomeu de l'any 1919, en el ball de societat del Casino Menestral, per l'orquestra La Filharmònica.

Ramon Basil Brujó (Figueres, 1873-1938)

Ramon Basil viu i comparteix algunes iniciatives lúdico-culturals d'aquest període. Sigui per tradició familiar, sigui per les seves inquietuds personals, estava

imbricat en el teixit associatiu figuerenc. Tal i com tindrem ocasió d'explicar, va formar part de diverses associacions ciutadanes, circumstància que li va permetre establir contacte amb tota l'escala social de la ciutat, des d'empresaris a menestrals i, de manera particular, amb músics, literats i actors.

Ramon era el fill petit de Josep Maria Basil², músic de professió, i va néixer a la llar familiar del carrer de Les Rodes quan el progenitor tenia 46 anys. Aquest el deuria introduir en la solfa i en l'ambient musical, a l'igual que el seu germà Frederic qui, dotze anys més gran que ell, tocava el contrabaix. Tot i amb això, a l'adolescència, va ampliar els seus estudis musicals al Conservatori del Liceu, a Barcelona.

Segons unes fonts Frederic formava part del Quintet³

que amenitzava el cinema mut del teatre "El Jardín", segons altres els dos germans formaren part del Sextet⁴ que acompanyava les sessions de cinema de la "Sala Edison", a la segona dècada del s. XX.

Des del punt de vista professional es trobava vinculat a la notaria de Salvador Dalí Cusi (1872-1950), en la qual amb els anys va arribar a primer passant; però serà per les activitats musicals complementàries per les que passarà a formar part de la microhistòria figuerenca i empordanesa.

Flauta travessera de Ramon Basil

Se sap que en Ramon va ser un virtuós en la interpretació de la flauta travessera, que va formar part de petits grups musicals i, s'ha dit també, que va ser membre de l'orquestra Mendoza. Però, ben segur que el seu renom prové de la direcció de la principal agrupació coral de Figueres de l'època, el cor de La Erato, i de compondre peces musicals i d'arranjar-ne d'altres entre les que s'hi compten les sarsueles romàntiques per a grups.

Ramon Basil esdevé una baula important a la nissaga de músics: Basil (Josep i Frederic) i Bassagañas Basil (Josep i Ramon), que madura en el seu fill Francesc (1905-75).

Ramon Basil i la Societat Coral La Erato

En relació amb el biografiat localitzem a Josep Basil, qui l'any 1864 consta com a director temporal del Cor de la Societat Coral La Erato, i al cap de vint anys el germà Frederic Basil⁵, desenvolupa el càrrec de director de l'entitat en el decurs de les temporades 1884 i 1885. Pel que respecta a Ramon, primerament deuria introduir-se com a cantaire per assumir-ne la màxima responsabilitat després de Camil Lloret els anys que van de 1905 a 1908 i, després del període de Felip Cervera,

l'any 1919, de nou reprèn la tasca i deixa el càrrec el mes d'abril de 1932⁶. Durant aquest període el nombre de participants no arribava a la quarantena⁷.

El Cor de La Erato, des de l'any 1864, havia estat clau de romiatge dels cors claverians; el Cor solia amenitzar les festes i disposava d'un ampli repertori de cançons populars i caramelles. L'agrupació interpretava cançons de músics reconeguts i altres dels relacionats amb la pròpia associació; és així com l'any 1920 el cor estrena la caramella musicada per Basil amb lletra de Jaume Maurici i titulada "Cançó d'una nit d'abril". L'any 1923 Basil música i posa lletra a un recull de caramelles a tres veus.

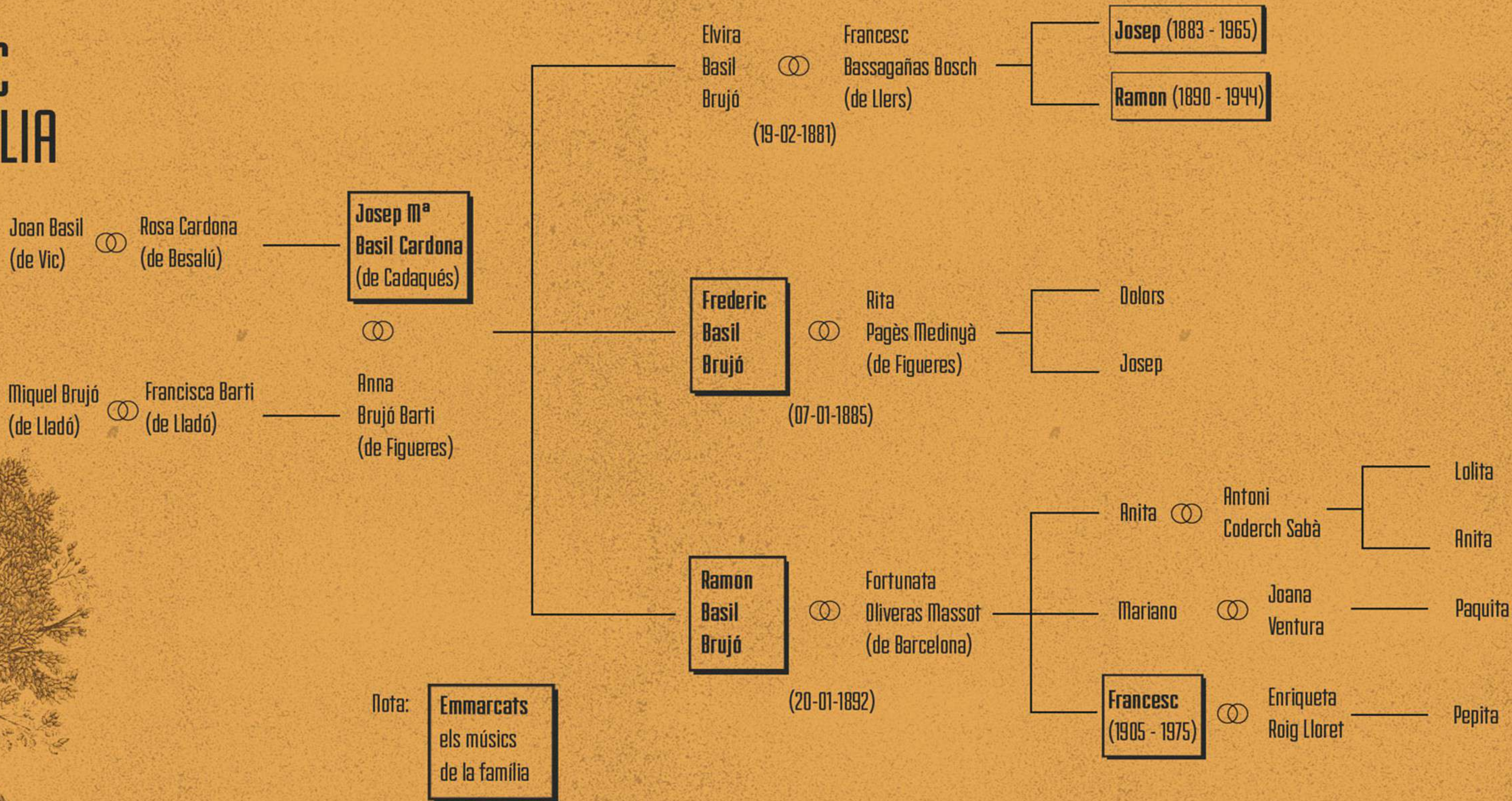
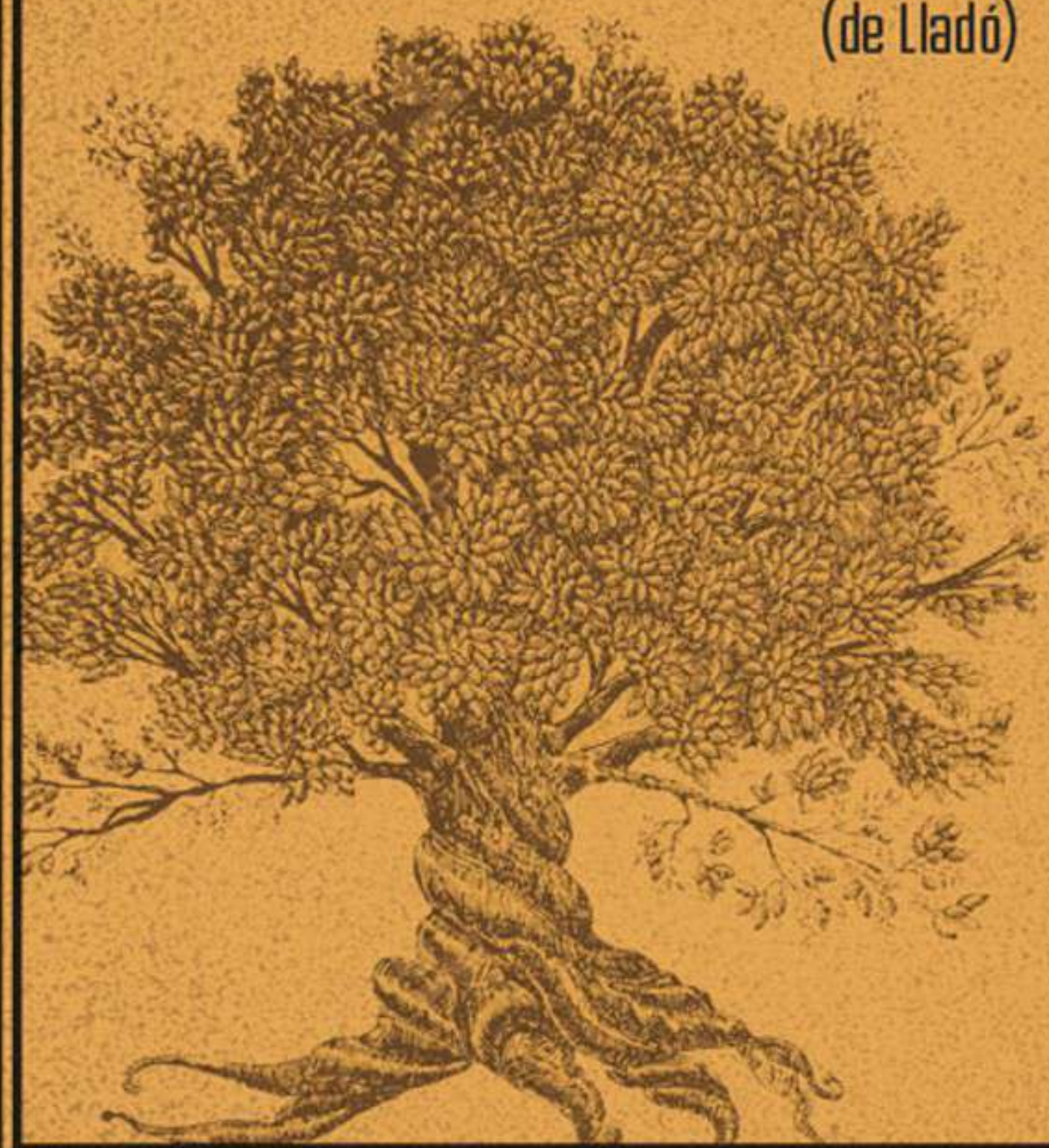
Gràcies a la llarga vinculació de Basil amb La Erato gaudim d'un bon nombre de partitures musicals que es trobaven preservades a l'arxiu de l'entitat, la major part ballables, entre les quals s'hi troben els títols de balls vuitcentistes com *La Bruja, En el lago, La sensible, La siesta, Margarita, El instrumentista, La góndola o La prisionera*; polques com *La Favorita, La vendimia, La locomotora, La tertulia, El niño, El torreón, i La nube de oro*; rigodons com *Los batidores, Los cosacos, o Los*

dragones; txotis com: *El telegrafista, El moderno, El laurel, El almirante, El domador*; valsos-jota com *El algabeño, El madrileño, El travieso, Conejito o El domador*, i caramelles a tres veus.

En el Diccionari biogràfic de l'Alt Empordà ja vaig citar alguns títols de sardanes de Basil com: *L'aplec, Primerenca, Invitació, La palmera, La rondalla, Flors de nit, Clarejant, Gelosia i Cants d'Orient*.

En aquests Cd podrem gaudir de la recuperació de les

ARBRE GENEALÒGIC DE LA FAMÍLIA BASIL

següents melodies: les sardanes: *Clarejant, Cançó perduda, Cants d'orient, Invitació, L'aplec, La palmera, Primerenca, Sol ixent*. Sardanes a quatre veus per a Cor d'Homes: *Nostra dansa* (1923), amb lletra: Lluís Modas Carré, *Tardorena* (1930) amb lletra J.Barbany i els ballables: *Introduccion nº 1* (1901), *Olga* (mazurka), *La vendimia* (polka) (1900), *La bruja* (danza) i *El travieso* (valz-jota).

Ramon Basil i el Círculo Apolo Figuerense

El Círculo Apolo va ser una associació recreativa que tenia com a finalitat el foment de la lectura, de les funcions teatrals líriques o d'esbarjo i l'organització de balls i concerts. Les primeres notícies de les què disposem daten de l'any 1893, moment en què l'entitat organitza un ball en el Teatre Principal amenitzat per l'orquestra del Casino Menestral. El gener de 1894 és quan l'associació es troba plenament constituïda i, tres anys després, el 1897, és el moment en què editen el Reglamento (Figueras: Imp. de José Serra).

En foren presidents: Josep Nadal (1894), Salvador Bosch (1895), Leoncio García (1899), i el 1908 Joan Antich.

En els seus inicis la seu del grup es troba a les dependències del Teatre Principal de la ciutat però al cap de l'any ja disposa de seu independent, ara en el número 15, segon pis, del carrer de Palau (carrer existent al costat de l'illa de cases de la banda sud-oest de la rambla, illa enderrocada l'any 1917). Amb els anys retornen al Teatre Principal.

Entre els seus socis comptava amb reconeguts figuerencs com l'advocat i destacat republicà Josep Amat Campmany (1846?-1896), l'escriptor i músic Lluís Pinadell (1855-1912), el banquer Quirze Callís (1877-1961), l'hisendat Josep Rodeja (1869-1929), el banquer Lluís Perxas o l'escriptor i home de teatre Pere Teixidor (1892-1981).

Consta que l'any 1896 Basil ja formava part de l'associació, i l'any 1912 assumeix responsabilitats a la junta i n'esdevé bibliotecari. Havien estat antecessors seus Joaquim Comet, Víctor Purcallas o Carles Alegret. El bibliotecari s'havia d'ocupar de la conservació del gabinet de lectura i biblioteca, de la formació dels catàlegs, de les millores del mobiliari i era qui proposava l'adquisició de llibres i la subscripció de diaris.

El Círculo Apolo gaudia de la secció Lírico-dramàtica i duïen a terme actuacions teatrals i vetllades literàries en el Teatre Principal les quals eren amenitzades per diferents orquestres com la del Casino Menestral, la Filharmònica o la del Regimiento de San Quintín. Aquesta secció portava una vida força activa i s'ocupà de retre homenatges a Albert Cotó (1894), o a Frederic Soler (1895), i destinà funcions per a recaptar fons en benefici dels pobres de la ciutat i per a la Creu Roja.

Comptava també, amb la secció recreativa que organitzava balls de societat i participava en les desfilades de carrosses de les Fires i Festes de la Santa Creu, amb carrossa pròpia.

A la darrera dècada del s. XIX i la primera del XX el Círculo Apolo era una de les agrupacions teatrals de més renom de la ciutat. Es dedicaren a representar obres de teatre clàssic entre les quals cal esmentar *Don Juan Tenorio*, *La vida es sueño*, *El nudo gordiano*, *Guzmán el Bueno* o *El prólogo de un drama*. Entre els actors destacaren Leoncio García (secretari de l'Ajuntament), Salvador Bosch (catedràtic d'institut), Felip Forment (agent comercial), Josep Bassagañas (oficial de l'Ajuntament), Enric del Busto, Jesús Mijares o Tomàs i Bru Geli (industrials adobadors).

El Círculo Apolo, durant la segona dècada del s. XX i per qüestions econòmiques, va canviar de nom i passà a

nomenar-se *Círculo Artístico*, aquest va gaudir d'una curta durada i els seus components entraren a formar part de l'elenc del Casino Menestral i conformaren l'Agrupació Tàlia.

Basil i l'associacionisme musical

Amb el gran nombre d'associacions, cors, i orquestres existents, ens adonem que Figueres gaudia d'una efervescència cultural i musical que portava la davantera a nivell provincial. Tant era així que fou precisament a la capital de l'Alt Empordà on el mes d'abril de 1917 es reuniren una seixantena de músics amb la intenció d'articular el Sindicat Musical de la Província per tal de defensar i emparar els seus drets. La iniciativa comptà, també, amb múltiples adhesions procedents de diferents punts de la província.

En aquesta sessió inicial, per tal de crear les bases del futur sindicat, es presentà un reglament similar al del Sindicat de Barcelona i s'aprofità per elegir la junta la qual quedà constituïda amb els següents membres electes:

President: Lluís Bonaterra.

Vicepresident: Jaume Turias.

Secretari general: Ramon Basil.

Vice-secretari: Josep Cirilo.

Tresorer: Pere Teixidor.

Comptador: Emili Pallisera.

Vocal primer: Agustí Lloret.

Vocal segon: Enric Corbera.

Vocal tercer: Ramon Bassagañas.

De la mateixa manera que l'any 1917 participa en l'organització del sindicat a nivell provincial, l'any 1923 esdevé un dels membres fundadors de l'Associació de música de Figueres. D'aquesta manera, la ciutat es suma al moviment associacionista del que ja gaudien grans capitals com Barcelona, Tarragona, Lleida, Girona, Sabadell, Granollers o Reus.

Entre els assistents a l'acte en resultaren elegits els membres de la junta:

President: Pelai Torres.

Vicepresident: Ramon Basil.

Secretari: Josep Jou.

Tresorer: Julià Zarandona.

Arxiver: Emili Pallisera.

Vicesecretari: Ramon Bassagañas.

Vocals: Francesc Civil, Martí Llobet i Joan Llonch.

Aquestes associacions no es conformaren amb la defensa dels músics sinó que aportaren molt més, ja que esmerçaren els seus esforços en l'ensenyament i en la potenciació dels concerts de música del país i de l'estrangera.

Com a epíleg, podríem dir que Basil va viure els

moments més àlgids i dolços de l'ambient musical i associacionista figuerenc.

Notes:

1. Tot i les facilitats donades pel president Sr. Rodolfo Márquez i per Núria Bassagañas, no ha estat possible llegir les Actes Ordinàries de la Institució (tan sols el volum que comprèn els anys que van des de l'any 1920? fins a 1936), a causa de les obres que s'estàn duent a terme (2016).

2. Josep Maria Basil havia nascut a Cadaqués i en el moment de néixer el seu fill constava que el seu ofici era el de músic. Se sap que havia format part de la Cobla d'en Pep de Figueres com a primer cornetí.

3. En aquest hi actuava també, com a primer violí, J. Soldevila, fill del músic conegut amb l'apel·latiu de "Catroi".

4. El sextet estava format per Lluís Bonaterra, Enric Sans, Jaume Soldevila, Albert Angelo i els dos germans Basil.

5. Frederic Basil Brujó (1861?-1920), destacat músic de contrabaix, professionalment treballava al Jutjat del qual n'era administrador judicial. Va morir el mes de març de l'any 1920 als 59 anys d'edat.

6. Dada aconseguida de la lectura a l'Acta del dia 5 d'abril de 1932. En aquest moment l'agrupació es dissol i l'entitat romandrà dos anys sense coral. El mes de novembre de 1934 es considera que la formació és imprescindible i, a la reunió del desembre de 1934, es designa Ramon Comas com a nou

Mestre-Director.

7. L'any 1928, els membres de la coral, dirigida pel mestre Ramon Basil, eren els següents: J. Alcalde, P. Alegri, P. Badet, J. Barris, J. Bosch, J. Brusés, M. Bruñol, E. Canela, L. Canela, M. Canela, E. Casademont, J. Casademont, S. Casamajó, J. Castillo, J. Colomer, L. Comet, R. Cortada, Y. Costals, J. Forcada, P. Furester, L. Hernández, Lloveras, P. Mallol, J. Medina, N. Oliver, E. Pagès, S. Pineda, T. Puntí, P. M. Subirós, B. Tècul, E. Teixidor, J. Reig, J. Ribas, E. Serradell, R. Sirvent i M. Sirvent.

RAMON BASIL - Músic i sindicalista

per Josep Reig | President de Musicat

(continuació del text que trobareu a la part exterior d'aquest llibret)

Llegint els articles del moment i els butlletins que publicava el mateix sindicat, te n'adones de la visió avançada que tenien aquells músics. De seguida varen crear un reglament que havia de regular la relació dels socis amb l'entitat sindical i, el més important, varen redactar i es varen comprometre a complir el que avui dia seria un conveni professional, on quedaven ben clarificats tots els termes contractuals que havien de definir les actuacions dels socis-músics, des del preu a

cobrar per músic, l'horari i la feina que s'havia de realitzar, el temps de descans entre les diferents feines, les hores de dormir (8h!!), fins a detalls que actualment ni tan sols es contemplen. Era tanta la força que tenia aquell sindicat, que tothom havia de respectar les regles del joc que s'havien acordat, si no volien córrer el risc de ser sancionats, tant les formacions musicals com les entitats contractants.

Un dels temes més importants que varen desenvolupar va ser la creació d'un Montepio de Socors Mutus, que protegia els socis del Sindicat de qualsevol problema de salut que els impedis desenvolupar la seva professió de músic.

En totes aquestes accions i reglaments, en Ramon Basil hi va tenir un paper molt important, ja que va ser, com a secretari, l'encarregat de redactar totes les disposicions i condicions que les havien de regular.

El Sindicat Musical de les Orquestres, tal com s'anomenava inicialment, tenia el seu butlletí informatiu, que servia de mitjà de comunicació per als seus socis, a banda de donar tota la informació de les activitats del mateix Sindicat. S'hi podien trobar tots els noms dels músics i les orquestres de les quals formaven part. Avui dia, amb la llei moltes vegades absurda de protecció de dades, seria quelcom totalment impensable. Un altre fet curiós, i segurament efectiu, era el carnet que

donava el Sindicat per identificar els seus socis: a part de ser molt elegant – era un llibret enquadernat en cuir – anava acompanyat dels estatuts per tal de tenir sempre presents els drets i les obligacions.

Tampoc deixaven de banda els drets d'autor, un tema que encara ara genera controvèrsia. El redactat deixava ben clara la intenció d'aquesta nova entitat: *"no és permès de copiar-se els papers d'una obra sense haver abonat els drets d'autor, ni passar-se'ls els uns als altres quedant burlat el compositor"*.

Si ens ho mirem amb perspectiva, el que varen aconseguir aquest músics i el Sindicat que varen constituir va ser regular i ordenar la professió, però, sobretot, varen aconseguir el prestigi i el respecte que avui dia ja no tenim. Podríem buscar culpables del perquè tot això s'ha perdut – segurament els mateixos músics hi tenim una part important de culpa – però el que hem de fer és precisament el que va fer en Ramon Basil i els seus companys: buscar solucions, treballar per intentar millorar la situació del sector i recuperar la força que havia tingut aquell primer Sindicat Musical de la Província de Girona.

Cobla Ciutat de Girona

Flabiol *Óscar Sánchez Tibles David Plans i Felip Morales*
Tenores *Josep Coll i Jordi Pujol* **Trompetes** *Joan Remacha i David Hidalgo* **Trombó** *Francesc Sala*
Fiscorns *Salvador Salla i Joaquim Burjachs* **Contrabaix**
Alberto Rodríguez **Direcció** *Jesús Ventura*

Cor d'homes d'Igualada

Cantaires *Francesc Badia, Jepi Baulida, Pol Berlinches, Cels Burgès, Oriol Carceller, Jaume Creus, Joan Domingo, Jaume Fons, Josep Font, Marc Martínez, Joan Mas, Roger Millan, Roger Fusté, Pep Prat, Anton M. Prat, Pere Riba, Roger Tarragó i Daniel Vilarrúbias.* **Direcció** *Pere Lluís Biosca*

Orquestra

Flautí/Flauta travessera *Jordi Martínez* **Violins** *Tomàs Alcaide i Adrià Estarriola* **Clarinetes** *David Plans, Josep Coll i Óscar Sánchez* **Trompetes** *Joan Remacha i David Hidalgo* **Trombons** *Francesc Sala i Joaquim Burjachs*
Fiscorn *Salvador Salla* **Contrabaix** *Alberto Rodríguez*
Direcció *Jesús Ventura*

Amb el suport de:

Ajuntament
de Figueres

Alt Empordà

Ajuntament de Girona

Diputació de Girona

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

Amb la col·laboració de:

Foment de la sardana de
Figueres, en especial de
Montserrat Mauné, i de la
Societat Coral Erato de
Figueres

MUSICS
per
la
SOBLA

Aquest disc ha estat enregistrat entre els
mesos de gener i març del 2016 a l'Estudi
de Gravació 44.1 d'Aiguaviva i a la Casa del
Paper de Música de Capallades.

Tècnic de so: Toni París

Productors musicals: Josep Maria
Serracant i Felip Morales

Disseny gràfic col·lecció: Francesc Sala

RAMON BASIL - Músic i sindicalista

---

per Josep Reig | *President de Musicat*

Diuen que sempre s'ha de mirar endavant, com el bon pagès llaurant, però també és veritat que, per saber on volem arribar, hem de conèixer d'on venim.

El 1917, una colla de músics, entre ells Ramon Basil, varen fundar a Figueres el **Sindicat Musical de la Província de Girona**. Els objectius que perseguien eren el reconeixement i la defensa dels drets dels músics i la dignificació moral i material de la seva feina, objectius ben clars i necessaris que, a hores d'ara, gairebé cent anys després, encara perseguim.

L'article que va publicar la revista de l'època, Scherzando, descrivia perfectament l'entusiasme i les bones perspectives que generava aquesta nova entitat: *"Dies vindran en què els seus socis la beneiran i en tocaran els beneficiosos resultats i lamentaran tan sols no haver-la fundat més abans"*, predeia l'autor de l'article. I afirmava: *"Ja era hora que els mestres i professors de música anessin junts, s'acoblessin tots plegats per obtenir els fruits que venien sospirant feia temps en bé seu"*.

Tot i que sovint recordem els músics pel seu llegat musical, en el cas particular d'en Ramon Basil, no podem deixar de reconèixer i valorar, a més a més, la seva aportació a tot el col·lectiu musical i, per tant, a la música del nostre país. De ben segur que la seva tasca va condicionar en aquell moment tot el col·lectiu de músics, de la mateixa manera que va obrir el camí per tal que, a dia d'avui, uns altres músics seguim treballant per aconseguir aquells objectius.

*(el text continua
a dintre del llibret)*

Butlletí del Sindicat d'Orquestres

de la Província de Girona

Any II | Girona, Juliol de 1921 | N.º 4

* El pasado viernes reuniéronse en Figueras unos 60 músicos de la provincia para constituir el Sindicato musical de la provincia, cuyo fin es el de reglamentar el trabajo de los asociados amparándoles en caso de abusos.

En la sesión preparatoria, que fué presidida por don Luis Bonaterra, leyéronse gran número de adhesiones especialmente de: Gerona, La Bisbal, Santa Coloma de Farnés, Bañolas, Perelada, Olot, Bordils, Cassá de la Selva etc. y aprobóse el reglamento de dicha Asociación nombrándose, después, la Junta directiva compuesta por los siguientes señores: Luis Bonaterra, Ramón Basil, Agustín Lloret, Emilio Pallisera, Pedro Teixidor, Ramón Bassagañas, Jaime Turias, José Cirilo y Enrique Corbera.

Acordóse también que la Junta consultiva que se creará más adelante resida en Gerona.

EN FIGUERAS: HOMENAJE A DOS COMPOSITORES AMPURDANESES

Días pasados se celebró el «aplec» del Alto Ampurdán. Hubo audiciones de sardanas por la mañana y por la tarde en el Parque Bosque Municipal, y, por la noche, en la rambla de Sara Jordá. Las «coblas» Amoga, La Principal de Figueras, La Principal de La Bisbal y Selvatana, fueron las que interpretaron el amplio programa de sardanas. Por la tarde, simultáneamente al «aplec», se celebraron extraordinarios bailes en las entidades Casino Menestral Figuerense y Sociedad Coral Erato, que cedieron sus pistas a beneficio del «aplec». La audición de la tarde fue en homenaje a los compositores figuerenses Ramón Basil y Burjo (1874-1938), padre de Francisco Basil Oliveras, a. que le fue entregado un pergamino. En el acto de la entrega estaban presentes miembros de la familia Basil. — FRIGOLA.

Noticies

Los Coros de Clavé han sigut representats per la seva entitat y trentadós estandarts de diferents societats corals de la costa catalana de la provincia de Barcelona, de la nostra provincia y d' algunas vilas montanyencas també de las dos provincias. Tots varen interpretar composicions del gran músich poeta. Dirigían los mestres don Joseph Codina, don Ramón Basil y don Joseph María Soler. Las composicions, com sempre, foren aplaudidas per la concurrencia que per cert era molt numerosa y distingida y lo publich se 'n va emportar una gran sorpresa, ja que en las notas vibrans del *Gloria á Espanya* la naturalesa se va associar ab la

Sociedad Coral "Erato"

Ferias y Fiestas de la Santa Cruz

Gran Concierto vocal e instrumental
dirigido por el maestro

D. Ramón Basil

Figueras, 8 Mayo 1928.

Programa

1.ª Parte

- 1.—Sinfonia por la orquesta, *La Canción del Olvido*, J. Serrano
- 2.—*Here Moren*, coro a voces solas. Ventura
- 3.—*Los Gavilanes*, romanza, por el Sr. Sirvent. J. Guerrero
- 4.—*La Princesita*, romanza, por el mismo señor. J. Padilla
- 5.—*Pel teu amor*, canción por el Sr. Pineda. J. Ribas
- 6.—*Doña Francisquita*, aria, por el mismo señor. Vives
- 7.—*Los de Aragón*, romanza por el Sr. Mercader. J. Serrano
- 8.—*Pesta majonera*, sardana, por el mismo señor. V. Bou
- 9.—*El Motón*, valz, por la orquesta. Tresserras
- 10.—*Los Xiquets de Vallis*, coro a voces solas. Clavé
- 11.—*La Primavera*, sardana a coro y orquesta. B. Casademont

2.ª Parte

Baile

Valz	Mazurca
Americana	Polca
Polca	Schotisch
Schotisch	Valz

Sardanes per a cobla

01 Primerenca 4'47"

02 Clarejant 4'39"

03 Cançó perduda 4'23"

04 Sol ixent 5'03"

05 Cants d'orient 4'56"

06 Invitació 4'26"

07 L'aplec 4'34"

08 La palmera 4'11"

Sardanes cantades (Cor d'homes d'Igualada)

09 Nostra dansa 4'53"

10 Tardorena 5'04"

Ballables per a orquestra

11 Introducció nº 1 3'45"

12 La bruja (danza) 8'56"

13 Olga (mazurka) 7'26"

14 La vendímia (polka) 4'28"

15 El travieso (valz-jota) 4'05"

COMPOSITORS GIRONINS

Volum III

Ramon Basil Brujó

Figueres 1873-1938

Cobla Ciutat de Girona

© 2016 Cobla Ciutat de Girona. Queden tots els drets reservats. Prohibida la reproducció total o parcial sense l'autorització del propietari de l'obra gravada.

www.coblaciutatdegirona.com

Nº ref: INSITU24
DL B 9229-2016

8 305042 016128